

el 1964, en despullar el *Llibre Roig* els identificava fent-hi l'observació «hi ha també NLL menors de cap a Prunet i Calmelles». No puc comprovar-ho (potser pensava en aqueix *quer Peralber* que crec recordar o en algun altre) (perquè ara aqueixes notes no estan al meu abast, i i no ens en podem confiar).

Recordo que el vaig atènyer després de dies de marxa per les valls canigonenques, i vaig anotar que per primera vegada jo veia d'allí estant la vila d'Elna i la mar (en fi! pensava jo, recordant el «θάλαττα, θάλαττα!» de l'Anàbasi de Xenofont); observant el meu inf. (vell rústic mig pagès mig savi) vaig notar que es limitava a donar-me el nom *mundalēnā* i no me n'explicà res ni va dir-me el perquè d'aquest; quedo, però, en cert dubte: ¿havia corregut per allà una conjectura relacionant el nom d'aquell turó amb el d'HELENA la noble romana epònima de la ciutat d'Elna puix que en deia «d'Elena» amb *-a?* (Verdaguer en *Canigó* anomena *Elna* «la ciutat d'Helena») O verament és aqueixa l'etimologia del nom d'aquell cim, des d'on ja es veu *Elna?* O bé bonament es repeteix en el NL de 1305 l'etim. MONS HELENI del lloc urgellenc, potser una mica alterat per contaminació cultista en el nom del turó.

MONTALEGRE

Llogaret del municipi de Santa Perpètua de Gaià, al peu de la serra de Brufaganya.

Pron. Mod.: muntalégra, oït a Santa Coloma de Queralt per Casac. (1920).

HOMÒNIMS

La Mare de Déu de Montalegre, santuari del municipi de les Avellanes (Noguera), situat en un cim de la serra de Mont-roig.

Cartoixa de Montalegre, cartoixa situada en el municipi de Tiana (Maresme).

Monestir de Montalegre, antic convent de monges agustinianes de la ciutat de Barcelona, al carrer de la Mare de Déu de Montalegre.

ETIM.

Montalegre probablement resultà d'una substitució del *-gai* de *Montgai* (MONTE GAUDII) per *-alegre*, quan aquell mot resultà estrany (cf. infra l'art. *Montgai*; *DECH* III, 134a1-13. *DECat.* I, 170a16-17). J.F.C.

MONTALT

El Montalt, muntanya (594 m. alt.) de la Serralada Litoral, en el quadrifini dels municipis de Sant Vicenç de Montalt, Llavanes, Dosrius i Arenys de Munt. Al peu del cim, en el vessant S., hi ha el gran i antic mas dit «a *Can muntàb*»

Pron. Mod.: muntâl, oït Cor. a Llavanes, Arenys, Torrenbò, etc. (1920 II; XLIV, 174.21).

Sant Vicenç de Montalt (o de *Llavanes*), poble i municipi del Maresme, al S. del Corredor, fins a la costa.

Montalt, antiga quadra del municipi del Campell (Llitera).

Montalt, mas i lloc antic del municipi de la Morera de Montsant (Priorat), al peu del cingle de *Pregona*.

El Montalt (751 alt.) cim que forma part de la serra de Llaberia, al límit dels municipis de Capçanes (Priorat) i de Tivissa (Iglésias-S. *Guiés* II 12, 13 n° 7 ss).

Estanyols de Montalt, estanys petits situats uns 400 m. al S. de l'estany de Banyoles.

Venta de Montalt, en te. de Gilet (Camp de Morvedre).

En els següents tenim antigues variants dialectals de l'adj. *alt*.

20 Amb l'evolució *auç* de l'antic parlar ribagorçà, ultra-catalanitzada en *çt*.

I. *Lo Montot*, cim del terme de Betesa (Alta Ribagorça). Oït *montçt* (Terrado *Toponímia de Betesa*, 99-100) (cf. *E.T.C.I*, 137 n.37).

25 II. Id. del mossàrab valencià. Sengles turons *El Montçt*, a Carlet (Rib. de Xúquer) (xxx, 176.22); a Llutxent (Vall d'Albaida) (xxxI, 197.7); a Sallent de Xàtiva.

30 III. *Montalto*, borda del terme de Lladorre (Pallars Sobirà). Forma amb *-o* pre-catalana (*E.T.C. I*, 121-122).

No té res a veure amb aquest nom el de *Montan* (V. art.) ni el seu compost xurro *Castelmontan* que alguns deformen en *Castelmontal*. J.F.C.

Montaltrigo, (Llombai), V. *Traiguera*

40 *MONTAN* amb *MONTANISSELL*, i *LA VALLDAN* (o *Vall d'An*)

Hi ha aquí una sèrie d'homònims i parònims que convé distingir en forma ben detallada, majorment perquè tots o gran part es troben a la part central de Catalunya, i quasi a la mateixa comarca. Si bé tenen alguna comunitat en l'origen lingüístic, hi ha hagut confusions entre els qui n'han parlat; i no es podrà demostrar ni explicar la derivació o composició de cada un, si no es destrien bé. Comencem, doncs, 50 situant primer cada un.

A) *MONTAN*; son dos llocs homònims, ben llunyans un de l'altre.

1) llogaret de l'Urgellet, d'un centenar d'habitants, agre. al mun. de Tost, uns 7 k. al NE, i muntanya 55 amunt d'Organyà, i uns 6 al S. de Tost. *Pron. mod.: muntân*, oït a Organyà (Casac. 1920); *muntân*, en